

L'OPINIÓ

Any V - Número 425
Preu: 10 cèntims

BARCELONA • Dijous, 13 d'octubre de 1932

CATALUNYA, TERRA DE LLIBERTAT

Tenim la pretensió que el nostre poble, és de tots els pobles de la República, el més ben educat políticament, i tenim l'esperança que al seu contacte, tots els espanyols que vénen a treballar a Catalunya i a fixar-hi la seva residència s'incorporarien el to de la massa, que, de vegades, àdhuc és superior al to d'alguns dels seus dirigents. Però hem de confessar que en veure per les cantonades alguns cartells convocant els espanyols a formar partits i agrupacions "de defensa", hem quedat decebuts.

Decebut, quant als que porten aquesta campanya encaminada a agrupar els espanyols de Catalunya per a defensar-se d'unes suposades persecucions que imaginem que els hem de fer objecte.

Afortunadament, els espanyols que resideixen a Catalunya tenen, en general una visió totalment diferent de la situació. Es troben a Catalunya com a casa seva—encara que no ho sigui en principi i ho sigui després, perquè els l'ofereix amb molt de gust—i com que tenen la sensació de viure en país civilitzat, els és plaent incorporar-se a la nostra manera de viure i de pensar, i no solament no es donen de menys que els seus fills siguin catalans, sinó que ho tenen com un orgull. Aquests espanyols saben que Catalunya vol viure la seva vida dintre de la República essent-hi un exemple per als altres pobles que s'alçaren a proclamar-la al darrera d'ella, i no dubten que l'Estatut, en permetre que Catalunya s'alci, puixant i prometedora, servirà d'estímul a aquells pobles perquè, seguint el seu exemple, s'engrandeixin dintre de la llibertat, per a forjar la gran República federal dels pobles hispànics.

Però al costat d'aquests espanyols, que com que ens coneixen, saben quines són fins les nostres més recòndites intencions, i estan disposats a col·laborar entusiastes en la nostra obra, imagineu quina gran quantitat d'incultura i d'analfabetisme no es necessita per arribar a escriure allò que "si se pretende tractar-nos com parias, responderemos con la bandera de la rebelión!" Quina ànima d'esclau ha de tenir la gent que escriu això i que admet la possibilitat d'ésser tractat com d'una raça inferior i perseguit com a tal!

Un temps els catalans hi erem tractats com a inferiors, per determinats espanyols. Un temps hi erem tractats els civils. Espanya endins, parlar català provocava el despreci altiu dels que només sabien parlar l'espanyol. També passava a Catalunya mateix, a les guixetes de certes oficines de l'Estat, on uns homes amb unes ulleres de miop i uns grans casquets carregats de galons escupien de gairell tot estovant: "¡Hable usted en cristiano!" L'espanyol era més ciutadà que el català.

També un temps, el fet d'anar d'americana era senyal d'inferioritat quan passava un home vestit de militar amb una, dues o tres estrelles, però que molts cops no sabia ni llegir ni escriure. El militar era d'una altra casta; d'una casta superior al pobre civil.

No serem per tant els catalans de la República els que ens venjarem ara perseguint espanyols, encara que siguin monàrquics. La venjança és senyal d'inferioritat. La reservem, si volen fer-ne ús, a les agrupacions separatistes que voldrien menjar fetge d'espanyol per dinar i per sopar. L'altre dia llegíem en un periòdic separatista: "Estem més a la vora dels indus que dels espanyols." Hi ha coses que no cal dir-les. La gent ja se n'havia adonat bé prou.

Però els espanyols que se senten candidats a paria, han de cercar un altre país que Catalunya si volen fer de màrtirs. Acte els espanyols són tan ciutadans com els catalans, perquè Catalunya és un país de llibertat. Ben entès; els espanyols que tinguin els cinc sentits i la consciència del seu deure com a ciutadans. Els imbecils, no. Per a aquests, sense distinció de races, tenim manicomis. I no pretenguim que el fet de tancar-los sigui senyal de persecució. També en tenim per als imbecils del país.

Hem llegit una crida convidant els espanyols de Catalunya a sentir-se descendents dels herois del Dos de Mayo, de Bailén, del Sitio de Zaragoza, del Bruc, de Sagunto i Numancia, de Roncesvalles i de no recordem on més. Desin, desin la història d'Espanya, que ací això no els donarà cap pesseta i és tocar a morts. Per viure a Catalunya no cal sentir-se descendents de don Pelayo, del Cid, del Timbalero del Bruc, ni de ningú, ni cal vestir cota de malla. N'hi ha prou amb sentir-se home lliure i fer-se respectar com a tal. Els que es vulguin sentir descendents de tots els espanyols que s'han jugat la vida en generacions anteriors, i estiguin tan abrandats de sentir heroic que no puguin viure tranquils si no és en plena follia d'abrandament, tenen el Tercio, del Marroc, on acreditar la seva valentia. Però a nosaltres deixin-nos tranquils. Són massa pobles aquests que anomenen, per a un país petit com el nostre, que es disposa a viure en pau i tranquil·litat i a treballar per a rescabalar-se del temps que li han fet perdre quan es trobava sense poder-se moure, aplanat sota el pes enorme de tanta història d'Espanya.

Afortunadament els espanyols de Catalunya tenen prou sentit comú per a no fer cas de aixes.

Els afers del món

NO PAS SENSE FEINA

Si us podeu imaginar l'estat d'esperit d'una papallona, a punt de xuclar, que vola damunt un camp de flors tan variades com nombroses, i totes extraordinàriament atractives, també us podreu imaginar el del comentarista d'afers internacionals que ressegueix el camp de les notícies. Ens riem ben fort dels periodistes que no troben tema. La perplexitat de la tria és el que ens aclapara.

Herr von Gronau ha estat salvat i tenim molt de gust a felicitar-lo. A Antofagasta hi ha rebels encara; però de quin grau? Rebels senzills? O rebels contra rebels? O rebels contra revoluts contrarevolucionaris? Rebels senzills i naturals són els que a Belfast lluiten contra la policia. El neguit proletari de l'Ulster, que prengué gran estat parlamentari amb el llençament a terra de la maça d'or, símbol d'autoritat, per un diputat laborista, ara pren gran estat popular amb morts i ferits entre barricades.

La pressió dictatorial monàrquica suscita a la fi, a Iugoslàvia, la natural reacció liberal i federalista, que hauria d'acabar lògicament en una sublevació republicana. Les perspectives germàniques, en canvi, presenten cada vegada una mala llum més monàrquica. I els preparatius per a conferències de potències més o menys grans donen a la política internacional un aire que ens mostra com el món deriva estúpidament cap al lamentable status quo ante bellum.

Ja veieu que no estem sense feina. I tota l'anirem fent de mica en mica. Però avui cal fer remarcar especialment la nova que Einstein anirà a professar matemàtiques a Princeton. L'eficiència americana serà un bon medi per als explícits matemàtico-filosòfics del gran jueu que ha tingut la intel·ligència i el coratge de descobrir una de les grans veritats senzilles: que els nostres ulls són la mesura de l'Univers.

A. B.

UNES MANIFESTACIONS DE PERE COMES

Les forces esquerristes de fora de Catalunya són una garantia per a nosaltres i l'Esquerra Republicana ho és dintre de Catalunya per als partits esquerristes espanyols

El diari madrileny "El Sol", publica un interviu que el seu corresponent a Barcelona ha fet al senyor Pere Comes, conseller de Justícia i Dret a la Generalitat.

Ha dit així el senyor Comes: —La necessitat de lliurar-se per complet al treball per a realitzar la labor transcendental que implica l'aprovació de l'Estatut és el que suggerí al President de la Generalitat establir la incompatibilitat entre els càrrecs de tinent d'alcalde i conseller de la Generalitat.

Es precis tenir en compte que la labor que porta anexa la Presidència de Cultura de l'Ajuntament, és de gran intensitat, ja que és la secció que treballa amb més regularitat i eficàcia des del juny de 1931. Sense ésser aquest el moment de facilitar dades detalladament, és suficient assenyalar que en un any els infants assistents a les escoles municipals han passat d'uns dos mil a vint-i-set mil, per a comprendre la realitat del que he dit i poder afirmar que la Comissió de Cultura ha realitzat en aquest ordre l'obra de més transcendència que s'havia fet des de la seva creació, responent al sentiment democràtic i liberal de donar als fills dels ciutadans escola gratuïta i adequada a les necessitats de la moderna educació.

—La naturalesa, gairebé homogènia que el President ha donat al nou Consell de la Generalitat, constituint-lo en la seva major part amb elements idonis de l'Esquerra Republicana de Catalunya i completant-lo amb uns consellers que tenen una franca ideologia esquerrista, permetrà, sens dubte, l'aplicació de l'Estatut — subjectant-se estrictament a allò legislat per les Corts republicanes — sota un esperit que respongui a l'ideari sustentat pels seus consellers i d'acord amb les necessitats i conveniències del país.

—Es suficientment conegut el programa de l'Esquerra Republicana de Catalunya i l'acord dels seus dos Congressos perquè puguem absenteir-nos de detallar-los, i a ells he de remetre'm per a reflectir el veritable estat d'esperit que anima el nou Consell de la Generalitat.

—L'actual Consell s'ha preocupat abans que tot de dues qüestions principals. La primera, convocar les eleccions que han d'estructurar el Govern de Catalunya i les quals, segons l'Estatut, s'han d'assenyalar d'acord amb el Govern de la República. El Decret corresponent, així com el que dicta les normes complementàries, ja estan preparats i en el moment en que es rebí la conformitat del Govern Central, seran promulgats.

L'altra qüestió és la del nomenament dels membres de la Comissió Mixta que ha d'entendre en l'adaptació i traspass dels serveis que preveu l'Estatut. El Decret corresponent ha de donar-lo el Govern de la República, i no és precis assenyalar la cura amb què el Consell de la Generalitat estudia l'elecció de les persones que li correspon designar.

—La Comissió de Consellers darrerament nomenada i a la qual us referiu, és sols una ponència de consellers, composta pel d'Obres Públiques, Assistència Social i Justícia i Dret, amb l'únic objecte d'anul·litzar la manera de contribuir a l'obra importantíssima que la nomenada Comissió ha de realitzar, però sols serà aquesta la que d'acord amb l'Estatut haurà de decidir l'adaptació de cada servei traspassat a la competència del Govern autònom.

—Quant a l'actuació de l'Esquerra Republicana de Catalunya, són ben coneguts els acords del Congrés

extraordinari celebrat els dies 1 i 2, en el qual per una immensa majoria s'acordà anar sols a les eleccions per a la constitució del Parlament català, deixant, no obstant, a les cinc federacions comarcals, o siguin les que formen les quatre províncies catalanes i la ciutat de Barcelona, la iniciativa per tal d'establir aliances amb les forces genuïnament d'esquerra que es creguin convenients.

Les esmentades federacions estan estudiant, dintre d'aquesta tònica, la conducta a seguir, i dintre poc notificaran al Consell central del partit les seves resolucions.

—Referent al departament de Justícia, opino que en allò que és de pròpia competència del mateix, cal obrar amb la màxima prudència en el que es refereix a reformes.

En primer lloc la interinitat del Consell fa que procurem no envair el que pot ésser competència del Govern definitiu, que sortirà del Parlament en data no llunyana, i després cal tenir també en compte que ha de procurar-se que tota reforma comporti una millora, ja que cree un error procedir a cap variació que pugui pertorbar la marca normal en el que es refereix a l'administració de justícia.

Aspiro a què en el moment de formar-se el Govern definitiu que

hagi de succeir-me, aquest es trobi amb una labor preparada per tal d'actuar en ella si ho creu convenient, ja que problemes no en manquen, com són el del nomenament del Tribunal Suprem Català, el de la Comissió Jurídica Assessora, el de la reforma de la justícia municipal i altres, la naturalesa urgent dels quals requereixen un estudi immediat i profund.

El departament de Justícia es trobava fins a la data orfe del personal indispensable per a funcionar i no estava tampoc connectat als altres departaments, que eren els de l'antiga Diputació Provincial de Barcelona, i per tant, ha estat necessari crear allò que no existia.

—Crec que les forces polítiques catalanes netament d'esquerra i afins a nosaltres, haurien d'ajuntar-se'n per tal d'afavorir la victòria de l'Esquerra Republicana, perquè aquest partit, per la importància de la seva organització i per la seva curta, però brillantíssima història, és, al meu judici, l'únic que de moment pot implantar l'Estatut d'acord amb la immensa majoria dels que portarem la República.

En l'actualitat, un Govern de dretes seria per a tots, per a Catalunya i per a la República, la més gran desventura, i això ens porta de la mà a les relacions entre l'Esquerra i els partits no catalans.

El meu judici és que s'ha de mantenir una estreta aliança dintre i fora del Parlament de la República amb aquelles organitzacions polítiques que defensen un ideari comú, ja que sempre he cregut que les forces esquerristes de fora de Catalunya són una ferma garantia per a nosaltres i que l'Esquerra Republicana de Catalunya ho és igualment dintre de Catalunya per als partits esquerristes que regeixen actualment la política general d'Espanya.

—Si la crida del President del Consell, senyor Azafia, ha causat sensació i ha estat acollida agradablement per les forces a les quals anava adreçada, tinc la seguretat que també ho serà pel nostre partit, si bé considero de la competència dels nostres organismes dirigents jutjar l'abast i la forma de la seva aplicació.

DEMA ES REUNIRA A LLEIDA EL CONSELL DE LA GENERALITAT

Demà, divendres, al matí, al Palau de la Comissaria de la Generalitat, a Lleida, tindrà lloc una reunió extraordinària del Consell del Govern de Catalunya, sota la presidència del senyor Francesc Macià, en la qual sembla que es tractaran assumptes d'importància.

El senyor Macià es traslladarà a la capital lleidatana des de Balmanya, on—com saben els nostres lectors—es troba reposant des de dimarts.

El Consell de la Generalitat té la intenció de reunir-se de tant en tant a les diverses capitals catalanes, com ho feia el Consell de la Mancomunitat.

EL PALAU DEL PARC DE LA GIUTADELLA, RESIDENCIA DEL FUTUR PARLAMENT CATALA

Les opinions, un bon xic dividides, respecte l'edifici que caldria habilitar o construir per a estatjar-hi el Parlament de Catalunya, sembla que van concordant al voltant del Palau del Parc de la Ciutadella, sota les naus del qual ha estat fins ara instal·lat el nostre principal Museu.

Aquest edifici, que ha meregut l'atenció del Consell de la Generalitat, és un dels palaus més bells de la ciutat, ja que ultra la seva arquitectura simple i atractiva, disposa d'un contorn magnífic com és la Plaça d'Armes del Parc i les avingudes que hi porten. Els jardins, deguts a Forestier, tenen un perfum clàssic i el verd del xiprer retallat lliga admirablement amb les parets rosades del Palau.

Hi han d'altres avantatges, d'ordre pràctic, que justificarien la tria d'un lloc semblant: centricitat, facilitat de comunicacions, etc.

En el que es refereix al Palau, les obres d'habilitació serien relativament fàcils. En el pis superior, en el saló nomenat del Tron, podria instal·lar-s'hi el saló de sessions del futur Parlament. Contigües al saló, hi ha bon nombre de dependències que serien adaptades

per a les diverses Seccions, Comissions, etc. La planta baixa està disposada al voltant de quatre patis interiors i dues galeries en forma de creu.

El destí inicial de l'edifici fou el d'Arsenal de l'Antiga Ciutadella. En 1889, l'Ajuntament de la ciutat acordà destinar-lo a Palau Reial, acord que fou revocat l'any 1902, en què el Consistori cregué que era indicadíssim per a aixoplugar-hi els Museus de la Ciutat. En 1915 el Palau del Parc inaugurava aquesta nova etapa de la seva vida.

Ara, havent estat acordat el trasllat dels Museus al Palau Nacional de Montjuïc, es pensà instal·lar al Palau de la Ciutadella un Museu arqueològic. Creiem que aquest acord, a petició de la Generalitat, serà revocat per l'Ajuntament, el qual s'honorarà cedint l'edifici per al Parlament català.

Només que els lectors repassin mentalment la llista d'edificis proposats — la Llotja, el Palau d'Agricultura..., i comparin les seves condicions amb les que reuneix el Palau del Parc de la Ciutadella, es donaran compte de seguida de l'encert que ha presidit la tria.